նութիւնը, եւ միայն կապոյտ ճաճագայթից ազդեցութիւնը ներկայացընելով։ Մինչդեռ նկարչի մը ջանքն եղած է եւ կ'ըլլայ աւերակաց ճիշդ այս բազմերանգ հրապոյրը գեղագրել, օրէսի կարելի է ընդհանրապէս եւ օրէսի կը յաջողի այն նաեւ ճարտարագոյն մատանց։ Բաց աստի հոս մեծ դեր կը խաղայ գեղեցկագէտ աչքն, որ յաճախ պարզագոյն բնութիւն մ'ալ վարժած է ուրիշ ըմբռնմամբ ամփոփելու. նոյնպէս ճաշակը դեր մ'ունի այստեղ։ Ցխարդ եւ է՝ այս կողմանէ ալ գտնէ ստուգիւ ակնհաճոյ են եւ գեղեցիկ՝ Անուշ տեսարանները։ Եւ յամենայն դէպս ձեռնարկն՝ իրբեւ ամբողջութիւն՝ ամէն գովեստի արժանի է, եւ բաղձալի էր որ ակնկալուած քաջալերութիւնը գտնէր։

Քաջալերութիւն՝ հատարակութեան կողմանէ՝ բաղձալի էր նաեւ անոր համար որ Նկարիչ-Հրատարակիչը կարենայ ոչ միայն շարունակել եւ կատարելագործել իւր սկսած գեղեցիկ գործը, այլ նաեւ գիւրութիւն ունենայ գլուխ հանելու եւ հրապարակ հանելու ուրիշ աւելի մեծագոյն ձեռնարկ մը։ Վերջնոյս մասին մէջ (28/V թուականաւ) գրուածէն կը քաղենք հետեւեալ տողերը. "Հէնց որ մի քիչ թեթեւանամ, կ'ըսէ, այս անգամ շարկուած պարտքէս, կը գամ իրագործելու մի ուրիշ եւ անհամեմատ բարձր գործ, որ է՝ ԱՌ 24 պատկերներով եւ panoramaով, եւ իւրաքանչիւր աւերակը վերծանուած ճարտարապետական պատկերներով եւ յատակագծերով՝ նոյնէն 24 հատ. մի այդքան երես եւս հատուածոյ Անուշ ճարտարապետական շինուածոց մէջ գործածուած տեսակներէ պատկերներ, եւ երկրագիտական պատմութիւնը մեր հիմնայատակ Անիին՝ գրուած ամենակարող գրչի մը կողմէ։ Այս գիրքը՝ որ մի կերպ "ի պէտս զարգացելոց" աշխատանք է, կը լինի in foglio, եւ գունաւոր պատկերները կը լինին ամենամանրամասն եւ chromolithographie. Ա՛ա ահագին ծախս կ'ուզէ, եւ անկասկած նիւթական շահ չի տար ինձ. ես շնորհակալ կը լինիմ եթէ վնաս ալ չի տայ։ Չի գիտեմ ինչու հաւատացած եմ որ կը յաջողիմ գլուխ բերել այս գործը, որի նման բան հայը դեռ չէ արել։ Ներկայիս օրերուս մի մասը յատկացուցել եմ այս աշխատանքին եւ 12 մեծ պատկերներ արդէն լիովին նկարած պատրաստ են"։ — Ծրագիրը հրապարակիչ է անշուշտ։

Հաւաքածոյին գինը (Ուսարիոյ եւ արտասահմանի համար՝ 2 կրոն, պատկերաքարտերու հարիւրը՝ 10 կրոն, մեծաքանակ գնման ատեն 20% զեղչով,) սուղ չէ, նկատի առնելով հրատարակութեան բոլոր պարագաները[1]։

Հոս նկատողութեան առնք մենք գլխաւորապէս Անուշ տեսարանները։ Իրրեւ պատկերաքարտ հրատարակուած են գարձեալ 10 կտորներ, որոնց երեքը հայ բնաշխարհի տեսարաններ են (Արարատ, Արփիչ եւ Սեւանայ լիճն ու կղզին,) եւ երկուքը՝ հայ օրիորդաց տպեր "Հայուհի" խորագրով. մնացեալքն են՝ Իրէնի Ինքնաւորը, Աղջիկ Հէնիը, Ծերազ տեսարանը, Ս. Պոլսեցի Իրէնի եւ Ռուսս գոյատիլեան։

Հ. Ե. Տ.

[1] Գիրքնայի եւ արտասահմանի համար գիտել հասցէներ՝ Herrn Boghos Kürkdjian, Wien, III/s Radetzkystr. 4. (Oesterreich. — Ռուսաստանի համար՝ Одесса, Торг. домъ Бозджіанъ-Кюрдженъ. — Батумъ, Армянъ Фетхаджіанъ. Ռուսաստանի համար Հաւաքածոյն ("Ընդ.") կ'արժէ 1 ռուբլի, պատկերաքարտերու հարիւրը՝ 5 ռբ.։

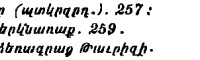

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍԿՊՏԵՄԲԵՐ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ

Ուսուցչապետ Դր. Մ. Բիտնէր (պտկրզրդ.). 257։
ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԱԿԱՆ — Թուղթ երկնառաք. 259.
ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ — Ցուցակ ձեռագրաց Թաւրիզի. 264։
ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ — Միքայէլ Մալիեան զինուորական մարտարապետութեան բաժնի զօրապետը (պատկերազարդ). 271։
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ — Արարատի մատենագրեր Հայաստանի մասին. 273։
ՀՆԱԽՕՍԱԿԱՆ — Անմարմ մը հնութեան ընկերներու. 277։
ԼԵԶՎՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ — Հայերէն եւ դրացի լեզուները. 279։

ԱՇԼԵՏԻՒՃԼՔ

Ծաղկիթ-Ծոնոյ — 1. † Մակար Եպիսկոպոս Բարխուդարեան։ — 2. Գեղունի 1906։ 3. — L. Duchesne. — 4. Թարգմանութիւն Գիրք Թղթոց-էն։ — 5. Հետազրոզական ու կարեւոր գիտութ. 287։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԼԵԶՎՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ — Հին հայերէնի ցուցական դերանունները. 289։
ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ — Գաբրիէլ Վալիեան (պատկերազարդ)։ 297։
ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ — Եղիշէ, քննական ուսումնասիրութիւն. 299։
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ — Հին Հայոց տեղւոյ անունները. 310։
ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԱԿԱՆ — "Անի" գունատիպ հաւաքածոյ եւ պատկերաքարտեր. 318։

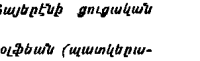

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄԲԱԳԻՐ
Հ. ՌՈՓԱՅԷԼ Վ. ՊԱՐՈՆՅ

Վ. ԻՆՆՆԻՒ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

digitised by A.R.A.R.@